



ՍՈՒՐՔ ԶԱՅՈՐ

ՍՈՒՐՔ ԶԱՅՈՐ ԿՈՆՍՏԱՆՍՏԱՆՔԻ

ԳԻՏ ԽԱՁԻ
29 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 2017

Կիրակնօրեայ Ընթերցումներ	Էջ 1
Մանկապատանեկան Պատարագին...	Էջ 3
Համերգէն Լուսանկարներ	Էջ 4

ԻՄԱՍՏՈՒԹԵԱՆ ԳԻՐՔԷՆ (14.1-8)

Ուրիշ մը, որ ամենի ալիքներուն ընդմէջէն նաւով ճամբորդելու կը պատրաստուի, փայտէ կուռքի մը կ'աղօթէ, փոխանակ վստահելու զինք փոխադրող նաւուն, որ թէպէտ շահու համար հնարուած է եւ ճարտար արհեստաւորի ձեռքով շինուած, սակայն դո՛ւն ես, ո՛վ Հայր, որ քու տեսչութեամբդ զայն կը վարես. դո՛ւն ես որ ծովուն մէջ ճամբայ կը բանաս եւ ալիքներուն մէջ՝ ապահով շաւիղ, եւ ատով իսկ ցոյց կու տաս թէ ամէն վտանգէ կրնաս փրկել, նոյնիսկ եթէ անփորձ ըլլայ ղեկի գլուխ կանգնողը:

Բայց քու կամքդ է՝ որ իմաստուն ստեղծագործութիւնդ մարդոց ծառայէ. ահա թէ ինչո՛ւ մարդիկ իրենց կեանքերը կը վստահին ամենափոքր փայտին, եւ նոյնիսկ լաստով մը ալիքները ճեղքելով ողջ-առողջ տեղ կը հասնին:

Արդարեւ, ջրհեղեղի ատեն ալ, երբ ամբարտաւան հսկաները կորուստի մատնեցիր, Նոյ՝ աշխարհի յոյսը, լաստափայտին ապաւինեցաւ եւ քու ձեռքովդ առաջնորդուեցաւ, աշխարհի

մէջ մարդկային սերունդը ապահովելու համար:

Հետեւաբար օրհնեալ է այն փայտը որ արդարութեան պատճառ կ'ըլլայ. բայց անիծեալ են թէ՛ ձեռագործ կուռքը եւ թէ՛ զայն շինողը, մէկը՝ զայն շինելուն համար, իսկ փուճ փայտը՝ աստուած կոչուելուն համար:

ԵՍԱՅԻ ՄԱՐԳԱՐԷԻ ԳԻՐՔԷՆ (33.22-34.1)

Տէ՛րն է մեր հայրը, Տէ՛րն է մեր դատաւորը, Տէ՛րն է մեր իշխանը, Տէ՛րն է մեր թագաւորը, Տէ՛րն է մեր փրկիչը, ի՛նքն է որ մեզ պիտի փրկէ:

Այն ատեն, նաւերուդ պարանները պիտի փտին, կայմերը պիտի իյնան. ալ ո՛չ առագաստ պարզելու պէտք պիտի ըլլայ, ո՛չ ալ դրօշակ, եւ նաւերդ մնալէն պիտի քայքայուին:

Տէ՛րը իր վարձատրութենէն պիտի չզրկէ ոեւէ մէկը, ճիշդ ինչպէս յաղթանակէ մը վերջ երբ աւարը մեծ ըլլայ՝ կաղերն անգամ անկէ բաժին մը կ'առնեն: Այն ատեն այլեւս յոգնութիւն եւ ցաւ գոյութիւն պիտի չունենան, որովհետեւ Տէ՛րը պիտի ներէ իր ժողովուրդին մեղքերը:

Մօտեցէ՛ք, ո՛վ հեթանոսներ, եւ լսեցէ՛ք. ալա՛նջ դրէք, ո՛վ իշխաններ. թող երկրին բնակիչները եւ աշխարհի ժողովուրդները լսեն:

ՊՕՂՈՍ ԱՌԱՔԵԱԼԻ
ԿՈՐՆԹԱՑԻՆԵՐՈՒՆ ԳՐԱԾ
ԱՌԱՋԻՆ ՆԱՄԱԿԷՆ
(1.18-24)

Խաչելութեան մասին խօսիլը յիմարութիւն կը թուի կորստողներուն համար, մինչ մեզի՝ փրկութեան դիմողներուն համար Աստուծոյ զօրութիւնն է անիկա։ Արդարեւ մարգարէութեան մէջ գրուած է. «Իմաստուններուն իմաստութիւնը պիտի խափանեմ, խելացիներուն խելքը պիտի կորսնցնեմ»։ Այն ատեն ո՛ւր պիտի մնան իմաստունները կամ ուսեալները եւ կամ այս աշխարհի հարցերը քննող ճարտասանները։ Չէ՞ որ Աստուած ցոյց տուաւ թէ այս աշխարհի իմաստութիւնը յիմարութիւն է։ Որովհետեւ աշխարհը իր ունեցած իմաստութեամբ չկրցաւ ճանչնալ զԱստուած եւ անոր իմաստութիւնը, Աստուած ուզեց յիմարութիւն համարուած խաչին քարոզութեամբ փրկել հաւատացողները։ Եւ քանի հրեաներ հրաշք կ'ուզեն, իսկ յոյներ իմաստութիւն կը փնտռեն, մենք խաչուած Քրիստոսը կը քարոզենք, որ գալթակղութիւն է հրեաներուն համար եւ յիմարութիւն՝ հեթանոսներուն համար, թէպէտ նոյն այդ հրեաներէն եւ յոյներէն կանչուածները եւ դարձի եկածները Քրիստոսը կ'ընդունին որպէս Աստուծոյ զօրութիւնը եւ Աստուծոյ իմաստութիւնը։



ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԱԻԵՏԱՐԱՆԷՆ
ԸՍՏ ՄԱՏԹԷՈՍԻ
(24.27-36)

Մեր Տէր Յիսուս Քրիստոս կ'ըսէ. «Մարդու Որդին պիտի գայ կայծակի նման, որ երբ փայլատակէ՝ կը լուսաւորէ ամբողջ երկնակամարը, արեւելքէն արեւմուտք։ Արծիւները կը հաւաքուին հոն ուր դիակ կայ։

Նեղութեան այդ օրերէն անմիջապէս ետք արեւը պիտի խաւարի եւ լուսինը այլեւս պիտի չփայլի. երկինքէն աստղերը պիտի իյնան եւ երկնային մարմինները պիտի սասանին։ Ապա Մարդու Որդին նշանը պիտի երեւի երկինքի մէջ, եւ աշխարհի բոլոր ժողովուրդները պիտի ողբան, երբ տեսնեն Մարդու Որդին որ կու գայ երկինքի ամպերուն վրայ բազմած՝ զօրութեամբ եւ մեծ փառքով։ Երբ մեծաձայն փողը հնչէ, ան իր հրեշտակները պիտի ղրկէ, որպէսզի հաւաքեն իր ընտրեալները աշխարհի չորս կողմերէն, երկինքի մէկ ծայրէն մինչեւ միւսը։ Թղենին թող ձեզի օրինակ ըլլայ։ Երբ տեսնէք որ անոր ճիւղերը կը կակուղնան եւ տերեւ կ'արձակեն, գիտէք թէ ամառը մօտ է։ Նոյնպէս ալ, երբ բոլոր ըսածներս կատարուին, գիտցէք թէ Մարդու Որդին գալուստը մօտ է։ Վստա՛հ եղէք, որ այս սերունդը չանցած՝ ասոնք բոլորը պիտի պատահին։ Նոյնիսկ եթէ երկինքն ու երկիրը անհետանան, խօսքերս պիտի չանհետանան։

Սակայն ո՛չ ոք գիտէ թէ ե՛րբ պիտի գայ այդ օրը կամ ժամը. ո՛չ երկինքի հրեշտակները, ո՛չ իսկ Որդին, բայց՝ միայն Հայրը»։

ՄԱՆԿԱՊԱՏԱՆԵԿԱՆ ՊԱՏԱՐԱԳԻՆ ԽՕՍՔԵՐՈՒՆ ՄԱՍԻՆ

ԳԱՌՆԻԿ ԱԷ. Ք. Գ.

Մանկապատանեկան Պատարագին խօսքերը աւանդական Ս. Պատարագին խօսքերուն վրայ կը հիմնուին: Արեւմտահայերէնով պատշաճեցումներ են: Նաեւ յարգուած է աւանդականին տաղաչափութիւնը:

Մեկնակէտին՝ «Հայր մեր»ը, որ սկզբունքն է, առանցքը եւ լրումը քրիստոնէական աղօթքին: Մանկապատանեկան Պատարագը անով կը սկսի: Ընտրուած է Աւետարանի Նոր Աշխարհաբար Թարգմանութեան (ՆԱԹ) մատուցածը՝ թեթեւ հպումով:

Տէրունական աղօթքէն ետք աղերսը («Բաց մեր չրթներն»)՝ Գիշերային Ժամերգութեան առաջին սաղմոսն է օգտագործած (Սղ Ծ/ԾԱ.17. ՆԱԹին մէջ՝ Սղ 51/50.15): Ժամերգութեան սկիզբը քահանան աղերսական սաղմոսը կ'ըսէ, եւ իրեն կը պատասխանէ սարկաւազը՝ «Օրհնեալ է Աստուած» յայտարարելով, ապա՝ քահանան կը կրկնէ, ու սարկաւազը «Գովեալ է Աստուած» կ'ըսէ: Եւ քահանան Ս. Երրորդութիւնը կ'օրհնաբանէ, որուն ի պատասխան՝ սարկաւազը կ'ըսէ. «Փառաւորեալ է Աստուած»: Քահանային եւ սարկաւազին միջեւ փոխասացական պահճւած մեծնա-յարմարն էր իբր մոտեք ծառայելու:

«Տո՛ւր մեզի, Տէր»ը Միսաք Մեծարենցի «Արդի Մարդուն Հայր Մեր»ը սքանչելի բանաստեղծութեան քանի մը տուններն են: Անանձնականութեան, ընկերային արդարութեան եւ կենսոլորտի մասին թեւադրողական պատգամներով այս երգը՝ իբր Թափօրի շարական նկատի առնուած է. չէ՞ որ Թափօրի շարականները աստուածային անանձնականութիւնը կը պատմեն, նաեւ ընկերային արդարութեան եւ ստեղծագործութեան նորոգումին անոր կոչերը կը յիշեցնեն: «Արդի Մարդուն Հայր Մեր»ի տուններուն ղերանուններն ու բայերը յոգնակիր փոխուած են:

«Սուրբ Աստուած»ը՝ առանց բացատրութեան ծանօթ երգը կը բերէ մեզի: Միայն թէ՛ «որ յարեար ի մեռելոց. ողորմեա՛ մեզ»ին, կամ «որ խաչեցար վասն մեր. ողորմեա մեզ»ին տեղ, նախընտրուած է անոնց նշանակութեան դաշտին հիմնական տարրին համաձայն՝ մանուկներուն ու պատանիներուն հա-

մար դրական հնչող երեք նախադասութիւններ դնել, այսինքն՝ «յոյսըն ես մեր, / լոյսըն ես մեր, / կենարար, Տէր»:

«Հաց եւ գինին» երգը՝ «Մարմին Տէրունական»ը ունի իր խորքին: Եւ անոր ներքին պայծառութիւնը կը ցոլացնէ:

«Քրիստոս մեր մէջ»ը՝ ազատ թարգմանութիւնն է «Քրիստոս ի մէջ»ին: Նոյնպէս՝ «Սուրբ, սուրբ, սուրբ»ը՝ աւանդականի նոյնասկիզբ երգին: Մէկ-երկու տարրի յաւելում՝ իւրաքանչիւրին մէջ:

«Հայր Երկնաւոր»ի մշակման ատեն նկատի առնուած է նաեւ Ներսէս Շնորհալի Հայրապետի «Հաւատով խոստովանիմ»ին «Հայր երկնաւոր» տունը: Նոյնպէս՝ «Յիսուս Որդի»ի եւ «Հոգի Սուրբ»ի պարագային: Թէ՛ «Հայր Երկնաւոր»ի եւ թէ՛ յաջորդ երկուքին՝ «Յիսուս Որդի»ին եւ «Հոգի Սուրբ»ին սկզբնաւորութիւններն ու վերջաւորութիւնները նոյնակերպ են, որպէսզի շեշտուի Ս. Երրորդութեան Դէմքերուն համագոյ ներկայութեան գաղափարը: Երեք երգերուն ալ խօսքերը մշակուած են աւանդական երգերուն («Ամէն. Հայր երկնաւոր», «Որդի Աստուծոյ», «Հոգի Աստուծոյ») նշանակութեանց մէջ կամ մօտիկ, միշտ ի մտի ունենալով մանկապատանեկան հոգեբանութիւնը:

«Հոգի Սուրբ»էն «Ողորմէ, Տէր» («Տէր, ողորմեա») անցումը արագ է: Ապագային եթէ այս պատարագը ծիսական գործածութեան ծառայէ՝ միջանկեալ պահը որ յիշատակութեանց կը վերաբերի՝ կարելի է աս-քային եղանակով կատարել:

«Օրհնեալ է Աստուած: Քրիստոս մեր մէջ կը բաշխուի»ն հետեւած է «Օրհնեալ է Աստուած: Քրիստոս պատարագեալ»ին: «Օրհնեցէք»ները «Գովեցէ՛ք»ներ թարգմանուած են: Նախադասութիւնները աճում մը ունին գրաբար երգին բաղդատմամբ:

«Լիացանք»ը՝ «Լցաք»ին վրայ վերհայեցում մըն է: «Ի՛նչ շնորհքներն» ալ՝ «Գոհանամք»ին: Անոնց մշակման ատեն որոշ ազատութիւն մը պահուած է, սակայն մնալով «Լցաք»ի եւ «Գոհանամք»ի թեւադրութիւններու սահմանին մէջ:

«Ամէն: Եղիցի անուն Տեառն»ին տարբերակում մըն է «Ամէն: Անունդ, Տէր»երու շարքը: Ասոր մէջ դարձեալ լսելի են մոտեքի աղերսին օրհնաբանութիւնը, գովաբանութիւնը եւ փառաբանութիւնը: Նոյնը լսելի են «Քեզ պիտի օրհներգեմ»ին մէջ. ասիկա «Օրհնեցից զՏէր»ին տեղն է: Այսպէս՝ պատարագին շրջանակը իր լրումին կը հասնի, եւ կը լրանայ գրաբար «Հայր մեր»ով: Տէրունական աղօթքին գրաբարն ու աշխարհաբարը զիրար կը գրկեն, ու կ'ըսեն՝ թէ իրարմով է, որ հայ հոգեւոր փորձառութիւնը իմանալի կը դառնայ:

«Նոր Ծաղիկ»-ի
ՀԱՐԱՔ, 21 Հուլիս 2017-ի
ՀԱՄԵՐԳԷՆ լուսանկարներ

